

Kommittédirektiv

Ny organisationsstruktur för stödet till Försvarmakten

**Dir.
2010:45**

Beslut vid regeringssammanträde den 29 april 2010

Sammanfattning

En särskild utredare ska föreslå hur reduceringar kan genomföras av Försvarmaktens logistikverksamhet och det stöd till Försvarmakten som Försvarets materielverk (FMV), Försvårshögskolan (FHS) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) lämnar när det gäller materiel- och logistikförsörjning samt forskning och utveckling. Utredarens förslag ska frigöra ekonomiskt utrymme för att göra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt insatsförsvar med anställda och kontrakterade soldater och sjömän möjlig, i enlighet med riksdagens beslut (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Kostnadsminskningarna ska uppgå till minst två miljarder kronor årligen jämfört med utfallet 2008.

Utredaren ska särskilt se över försvarets logistikverksamhet och föreslå åtgärder som kan effektivisera och rationalisera verksamheten för att öka besparingarna utöver detta belopp. Utredarens förslag ska åstadkomma en mer sammanhållen materiel- och logistikförsörjning för det militära försvaret.

Förslagen ska utgå från Försvarmaktens behov av stöd för att utföra sina uppgifter. I sitt arbete ska utredaren vidare utgå från de förslag som redovisats av den s.k. Stödutredningen i rapporten Ett användbart och tillgängligt försvar – Stödet till Försvarmakten (Fö 2009:A). Utredaren ska även beakta samtliga remissyttranden över Stödutredningen. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 april 2011.

Tidigare utredningar och propositioner

Regeringen anförde i den av riksdagen antagna propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/2009:140) att ytterligare åtgärder bör genomföras för att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig förvaltning samt för att frigöra medel i syfte att finansiera en fortsatt reformering av försvaret. Försvarsberedningen ansåg i sin rapport Försvar i användning (Ds 2008:48) i juni 2008 att en mer användbar och flexibel försvarsmakt ställer förändrade krav på de grundläggande strukturerna, inklusive stödverksamheten. Försvarsberedningen ansåg vidare att de s.k. stödmyndigheternas (FMV, FOI, FHS, Totalförsvarets pliktverk och Fortifikationsverket) verksamhet måste anpassas till en relevant ambitionsnivå för att stödja den militära insatsorganisationen och dess operativa behov samtidigt som andra intressenters behov av denna verksamhet ska beaktas. Genom rationaliseringar, omorganisation eller avveckling kan resurser frigöras för att möjliggöra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt försvar, med anställda och kontrakterade soldater och sjömän, i enlighet med regeringens inriktning.

Med stöd av regeringens bemyndigande tillkallade chefen för Försvarsdepartementet en särskild utredare med uppdrag att se över stödet till Försvarsmakten. Utredaren presenterade sina förslag i rapporten Ett användbart och tillgängligt försvar – Stödet till Försvarsmakten (Fö2009:A). Rapporten har remissbehandlats.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1, utgömr. 6, s. 50) att logistik- och materielförsörjning samt forskning och utveckling (FoU) bör omstruktureras och effektiviseras.

Uppdraget

Materiel- och logistikförsörjning

Utredaren ska med utgångspunkt i Stödutredningens rapport föreslå hur reduktioner av det stöd som FMV och FOI lämnar till Försvarsmakten kan genomföras. Förslagen ska utgå ifrån Försvarsmaktens behov av stöd för att utföra sina uppgifter.

Utredaren ska särskilt se över den logistikverksamhet som bedrivs inom försvarssektorn (FM) och föreslå åtgärder som kan effektivisera och rationalisera denna verksamhet för att åstadkomma besparingar utöver två miljarder kronor årligen. Utredarens förslag bör utformas så att de åstadkommer en sammanhållen materiel- och logistikförsörjning för försvaret. Utredaren ska i det sammanhanget analysera den materiel- och logistikverksamhet som i dag främst genomförs vid FMV, Försvarsmakten (inkl. Försvarsmaktens logistik, teknikkontor, förband etc.) samt FOI och ge förslag på förändringar som leder till kostnadsreduktioner. Utredaren ska se över hur en långtgående samordning av logistik- och materieförsörjningen kan utformas för att vara ändamålsenlig och samtidigt möjliggöra god effekt och kostnadsminskningar. Förslag på renodling av ansvar och uppgifter ska lämnas. Utredaren ska beakta samtliga remissinstansers yttranden över Stödutredningen.

Förslag ska lämnas över:

- vilka av dagens verksamheter som bör bedrivas med oförändrad eller lägre omfattning eller helt avvecklas,
- vilka av de verksamheter som i dag genomförs inom Försvarsmakten som bör överföras till annan myndighet,
- vilka av FMV:s och FOI:s nuvarande verksamheter som bör överföras till Försvarsmakten eller till en ny stödmyndighet, samt
- vilka verksamheter som av effektivitetsskäl eller andra skäl, på kort eller lång sikt, bör utföras av statliga eller privata aktörer utanför de aktuella myndigheterna.

Utredaren ska beakta den verksamhet som utförs av FOI och FMV till stöd för andra kunder och föreslå hur detta stöd ska kunna lämnas i framtiden, inom eller utanför den framtida stödstrukturen.

Utredaren ska beskriva hur Försvarmakten kan utöva en ändamålsenlig styrning av materiel- och logistikförsörjningen så att denna bedrivs kostnadseffektivt. Förslaget bör baseras på avgiftsfinansiering. Skillnader mot dagens styrning ska redovisas.

Utredaren ska granska möjligheterna att nyttja andra stödstrukturer, såväl nationella som internationella. Utredaren ska beskriva de verksamhetsmässiga och personella konsekvenser som förslagen innebär på kort respektive lång sikt.

Forskning och utveckling

Utredaren ska lämna närmare förslag på hur den forskning och utveckling som finansieras via anslagen 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, 1.3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, 1.4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* samt 1.5 *Forskning och teknikutveckling*, kan rationaliseras och effektiviseras. Utredaren ska vid utformningen av sina förslag utgå från Försvarmaktens behov, Stödutredningens förslag samt en analys av dagens verksamheter och processer. Utredaren ska beakta den verksamhet som utförs av FOI, FHS och FMV till stöd för andra kunder och föreslå hur detta stöd ska kunna lämnas i framtiden, inom eller utanför den framtida stödstrukturen. Utredaren ska lämna närmare förslag på vilka verksamheter som bör

- bedrivs med oförändrad eller mindre omfattning,
- avvecklas,
- bedrivs av annan myndighet,
- bedrivs av annan huvudman, eller
- bedrivs på annat sätt, för att uppnå ökad effektivitet.

Utredaren ska beakta samtliga remissinstansers yttranden över Stödutredningen. Utredaren ska belysa vilka verksamheter

inom Försvarmakten, FMV och FOI som eventuellt är överlappande. Utredaren ska även beskriva såväl verksamhetsmässiga som personella konsekvenser av föreslagna reduceringar inom forsknings- och utvecklingsområdet.

En effektiv organisation för stödet till Försvarmakten

Utredaren ska lämna närmare förslag på organisation för stödet till Försvarmakten. Utredaren ska även föreslå och motivera vilken verksamhet som helt kan avvecklas samt pröva vilka verksamheter som av effektivitetsskäl eller andra skäl bör överföras till andra offentliga eller privata aktörer.

Utredaren ska särskilt bedöma om hela eller delar av FOI bör inordnas i FMV, i en nyinrättad stödmyndighet, omvandlas till ett bolagiserat statligt branschforskningsinstitut eller inrättas i annan organisatorisk form.

Hur Försvarmaktens behov tillgodoses ska redovisas. Utredaren ska även beakta eventuella särskilda säkerhets- och integritetskrav, som kan förhindra att viss verksamhet bedrivs av annan än en statlig myndighet.

Utredaren ska lämna förslag på verksamhetsmål, regleringsbrev och förordning med instruktion för viss myndighet om utredaren föreslår att regeringen bör inrätta nya myndigheter eller om utredaren föreslår väsentligt förändrade uppgifter för befintliga myndigheter.

Ekonomiska villkor för utredningen

Utredaren ska för den nu angivna stödverksamheten föreslå betydande kostnadsminskningar. Dessa ska uppgå till minst två miljarder kronor årligen jämfört med kostnadsutfallet 2008, där huvuddelen av kostnadsreduceringen ska ha realiserats senast 2012. När det gäller översynen av försvarets logistikverksamhet ska de föreslagna åtgärderna bidra till att åstadkomma besparingar utöver ovan nämnda två miljarder kronor årligen.

Utredaren ska redovisa hur de frigjorda medlen fördelar sig mellan anslagen 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, 1.3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, 1.4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och*

anläggningar och 1.5 *Forskning och teknikutveckling* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Utredaren ska i sina förslag redovisa när resurser kan frigöras från stödverksamhet för att möjliggöra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt försvar i enlighet med riksdagens beslut om försvarets inriktning. I förslagen ska beräkningar av omställnings- och avvecklingskostnader redovisas områdesvis samt när dessa inträffar. Utredaren bör utgå från att omställnings- och avvecklingskostnader belastar utgiftsområdet. Om utredaren i någon del föreslår åtgärder som innebär ökade kostnader för staten ska dessa följas av förslag på lämplig finansiering.

Utredaren ska föreslå vilka finansieringsprinciper som ska gälla för FoU-verksamheten. Utredaren ska i det sammanhanget uppskatta eventuella finansieringsbehov vid sidan av de som kan täckas av avgiftsfinansiering samt föreslå hur sådana i förekommande fall ska finansieras. Om utredarens förslag inbegriper att hela eller delar av FOI:s verksamhet ska bedrivas i en annan verksamhetsform ska förslaget innehålla möjliga finansieringslösningar. Utredaren ska ta ställning till om någon finansieringsmodell är att föredra vid deltagandet i internationella bi- eller multilaterala samarbeten, t.ex. EU-projekt eller andra försvarsrelaterade samarbetsprojekt.

Uppdragets genomförande och tidsplan

Utredaren ska arbeta i nära samverkan med de närmast berörda myndigheterna samt fortlöpande hålla Regeringskansliet (Försvarsdepartementet och avseende forskningsrelaterade delar även Näringsdepartementet) informerat. Myndigheterna ska bistå utredaren med det stöd och de underlag som utredaren anser sig behöva. Utredaren ska redovisa vilka författningsändringar som krävs till följd av utredarens förslag. Förslag till dessa författningsändringar ska lämnas.

Vid utformningen av stödverksamheten ska utredaren utgå från de nya behov som Försvarsmakten kommer att ha till följd av den försvarspolitiska inriktningen. Utredaren ska beakta andra pågående utredningar och arbeten, bl.a. inrättandet av en

exportstödsmyndighet och övrigt arbete med anledning av stödutredningens förslag. Utredaren ska även beakta relevanta delar av departementspromemorian Handlingsplan för en ny institutsektor (Ds 2007:39) och propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50).

Utredaren ska vidare föra en löpande dialog med Försvarmakten, FMV, FOI, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarets radioanstalt, Försvårshögskolan och Vinnova. Utredaren ska samråda med Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, Statens pensionsverk och Statskontoret. Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredaren ska redovisa sitt arbete senast den 1 april 2011.

(Försvarsdepartementet)